

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ajokorttilain, kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 2 ja 4 §:n sekä alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ajokorttilakia, kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annettua lakia ja alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annettua lakia. Esitys sisältää ehdotukset traktorin kuljettamista koskeviksi ajokortti- ja ammattipätevyyssäännöksiksi nykyistä nopeampien traktoreiden markkinoille tulon ja kansallisessa lainsäädännössä tapahtuvien muutosten johdosta. Säännösehdoitukset mahdollistavat nopeiden traktoreiden hyödyntämisen samalla kun nykyisten traktorikorttien haltijoille ei asetettaisi uusia velvoitteita vaan niitä osin kevennettäisiin. Esitys toteuttaa tältä osin hallitusohjelman kirjauksia norminperkuusta ja sääntelyn keventämisestä. Esitys liittyy maa- ja metsätaloustraktoreiden hyväksyntää ja markkinavalvontaa koskevaan Euroopan unionin asetukseen ja sen toimeenpanon edellyttämiin ajoneuvolain muutoksiin.

Esityksessä ehdotetaan, että traktorin kuljettamisen ajokorttivaatimukset määritellään jatkossa traktorin suurimman rakenteellisen nopeuden perusteella. Traktorit ja niihin kytketyt perävaunut kuuluisivat edelleen T-luokkaan nykyisin ajokortin suorittamisvaatimuksin, jos traktorin suurin rakenteellinen nopeus on enintään 40 kilometriä tunnissa. Liikennetraktoreista luopumista koskevasta ajoneuvolain muutosehdotuksesta riippumatta LT-luokkaan kuuluisivat traktorit ja niihin kytketyt perävaunut, jos traktorin suurin rakenteellinen nopeus on yli 40 kilometriä mutta ei ole suurempi kuin 60 kilometriä tunnissa. LT-luokassa vähimmäisiäksi ehdotetaan 16 vuotta ja ajokortin suoritusvaatimuksiksi teoriakoe ja käsittelykoe. Traktorit, joiden suurin rakenteellinen nopeus ylittää 60 kilometriä tunnissa, edellyttäisivät kuljettajalta auton ajokorttia. Ajokortin luokka määräytyisi traktorin kokonaismassan perusteella vastaavasti kuin autoilla. Jos traktoriin olisi kytketty hinattava ajoneuvo, kuljettajalla olisi oltava lisäksi E-luokan ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus. Jos traktorin kokonaismassa ylittää 3 500 kiloa, vaatimuksena olisi kuorma-auton ajokortti. Tätä kevyempien traktoreiden kuljettamiseen oikeuttaisi henkilö- ja pakettiauton kuljettamiseen oikeuttava ajokortti.

Traktorin kuljettajalta vaadittaisiin kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa tarkoitettu kuorma-auton kuljettajan ammattipätevyys, jos traktorin kuljettaminen edellyttää kuorma-auton ajokorttia.

Esitykseen sisältyvät lisäksi ehdotukset väliaikaiseen ajokieltoon määräämistä koskevan ajokorttilain säännöksen muuttamisesta ja ajokortin luokan muuttamista koskevan alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain säännöksen muuttamisesta.

Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	4
1 JOHDANTO	4
2 NYKYTILA	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
2.1.1 Traktorin ajokortti	4
2.1.2 Traktorin kuljettajan ammattipätevyys.....	5
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö	6
2.3 Nykytilan arviointi	7
2.3.1 Traktorin ajokortti	7
2.3.2 Traktorin ja raskaan kaluston kuljettajien ammattipätevyys.....	8
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	8
3.1 Tavoitteet	8
3.2 Vaihtoehdot traktorin kuljettajan ajokorttivaatimuksiksi.....	9
3.2.1 Johdanto	9
3.2.2 Vaihtoehto 1	9
3.2.3 Vaihtoehto 2	10
3.2.4 Vaihtoehto 3	12
3.3 Ehdotukset.....	12
3.3.1 Kuljettajan ajokorttivaatimukset	12
3.3.2 Kuljettajan ammattipätevyysvaatimukset	13
3.3.3 Väliaikaiseen ajokieltoon määrääminen ja alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain muuttaminen.....	14
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	15
4.1 Taloudelliset vaikutukset	15
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	16
4.3 Ympäristövaikutukset	16
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset	17
5 ASIAN VALMISTELU.....	17
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	17
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	17
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ	18
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	19
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	19
1.1 Ajokorttilaki	19
1.2 Laki kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä.....	19
1.3 Laki alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta.....	20
2 VOIMAANTULO.....	20
LAKIEHDOTUKSET	21
Laki ajokorttilain muuttamisesta.....	21
Laki kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta.....	23
Laki alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta	24

HE 84/2015 vp

LIITE	25
RINNAKKAISTEKSTIT	25
Laki ajokorttilain muuttamisesta.....	25
Laki kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta.....	28
Laki alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta	29

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan Unionin (EU) lainsäädäntöön sisältyvät yhdenmukaistetut traktoreita koskevat säännökset. Esityksen taustalla on maa- ja metsätaloudessa käytettävien ajoneuvojen hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU-asetus) N:o 167/2013, jolla muutetaan traktoreita ja niiden perävaunuja koskevia vaatimuksia. Sen toimeenpanon edellyttämät kansalliset traktoreiden luokituksen keskeisiä vaatimuksia koskevat säännökset sisällytetään ajoneuvolakiin. Tässä yhteydessä on tarkoitus luopua nykyisestä kansallisesta liikennetraktorista, joka on ollut perinteisiä maa- ja metsätaloustraktoreita nopeampi traktoriluokka. Liikennetraktoreita saisi ottaa käyttöön EU-asetuksen siirtymäaika-ajan puitteissa vuoden 2017 loppuun asti, vaikka uusia tyyppihyväksyntöjä ei vuoden 2015 jälkeen voisi enää myöntää. Muutoksilla ei olisi vaikutusta liikenteeseen jo hyväksytyjen liikennetraktoreiden käyttöön. Ajoneuvolain ja eräiden muiden lakien muuttamista koskeva hallituksen esitys (HE 24/2015) on annettu eduskunnalle syyskuussa 2015 ja lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2016 alusta.

Traktorit, niiden perävaunut ja muut vedettävät laitteet jaotellaan EU-asetuksessa nopeuden mukaan kirjaintunnuksin a ja b. Nykyisten hitaiden traktorien, joiden suurin rakenteellinen nopeus on enintään 40 kilometriä tunnissa (km/h), rinnalle tulevat uusina traktorit, joiden suurin rakenteellinen nopeus ylittää 40 km/h. Nopeimmille b traktoreille, joiden suurin rakenteellinen nopeus ylittää 60 km/h, asetetaan tiukempia teknisiä vaatimuksia kuten vaatimukset nopeudenrajoittimesta ja lukkiutumattomista jarruista.

EU:n ajokorttilainsäädäntö ei sisällä traktoreiden kuljettamista koskevia säännöksiä eikä jäsenvaltioilla ole velvollisuutta tunnustaa toisessa jäsenvaltiossa annettuja traktorikortteja ja niiden kuljetusoikeuksia. Ajokorteista annettussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2006/126/EY moottoriajoneuvolla tarkoitetaan kaikkia moottorikäyttöisiä ajoneuvoja, joita käytetään tavanomaisesti tavaroiden tai henkilöiden kuljettamiseen tai tällaisissa kuljetuksissa käytettävien ajoneuvojen vetämiseen tiellä. Käsitteeseen eivät sisälly maatalous- ja metsätraktorit, koska näiden ajoneuvojen käyttötarkoituksesta johtuen niitä käytetään vain toissijaisesti edellä mainitussa tarkoituksessa tiellä.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

2.1.1 Traktorin ajokortti

Ajokorttilain (386/2011) 4 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohtaan sisältyvät ajoneuvolaissa määritellyt traktoreita vastaavat ajokorttiluokat. Ajokorttiluokat ovat T ja LT.

Ajoneuvolain 14 §:n 3 momentin 1–4 kohdassa määritellyn maa- ja metsätaloustraktorin suurin rakenteellinen nopeus on enintään 40 kilometriä tunnissa (km/h). Ajoneuvolain mukaan kysymyksessä on ajoneuvo, joka on tarkoitettu vetämään, työntämään, kuljettamaan ja käyttämään tiettyjä maa- ja metsätaloudessa käytettäviä hinattavia ajoneuvoja.

Ajokorttilain mukaan tällaisen traktorin ja siihen kytketyn perävaunun kuljettamiseen vaaditaan T-luokan ajokortti. Ajokortin suorittaminen edellyttää luokkakohtaisen teoriakokeen suorittamista, mutta opetusvaatimusta ei ole. Tutkinnon vastaanottaja voi vaatia myös ajokokeen suoritettavaksi, mutta käytännössä tämä on hyvin harvinaista. T-luokassa ajokortin vähim-

mäisikävaatimus on 15 vuotta. Kaikki muut ajokortit AM-luokkaa (mopot ja kevyet nelipyörät) lukuun ottamatta oikeuttavat T-luokan traktorin kuljettamiseen. Kysymyksessä on kansallinen ajokorttiluokka, koska traktorin kuljettamista koskevia vaatimuksia ei ole yhdenmukaistettu EU:n lainsäädännössä. Ajokorttiluokka merkitään ajokorttiin ainoastaan siinä tapauksessa, että se on suoritettu erikseen T-luokan tutkinnolla. T-luokan kuljettajan terveysvaatimukset määräytyvät ryhmän 1 kuljettajien vaatimusten mukaisesti ja ne ovat samat kuin esimerkiksi B-luokan henkilöauton kuljettajalla. T-luokkaan kuuluvat myös moottorikelkat ja moottori-työkoneet.

Ajoneuvolain 14 §:n 3 momentin 5 kohtaan sisältyvät säännökset liikennetraktorista, joka on kansallinen traktoriluokka. Liikennetraktorin suurin rakenteellinen nopeus on enintään 50 km/h. Liikennetraktori on tavaran kuljetukseen tarkoitettu kuormaa kantava nestepainetoimisella runko-ohjauksella varustettu traktori tai myös muu traktori, jota käytetään tavaran kuljetukseen kytkentämassaltaan yli 10 tonnin perävaunulla varustettuna. Ajoneuvolain mukaan liikennetraktoriksi ei kuitenkaan katsota traktoria, jota käytetään polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 7 §:ssä tarkoitettuihin kuljetuksiin. Liikennetraktorin ja siihen kytketyn perävaunun kuljettamiseen vaaditaan LT-luokan ajokortti.

LT-luokan ajokortin suorittaminen edellyttää teoriakokeen ja Liikenteen turvallisuusviraston tarkemmin määrittelemän käsittelykokeen suorittamista. Opetusta ei vaadita. Käsittelykokeeseen sisältyy kaksi tehtävää, joiden tavoitteena on osoittaa, että ajokorttia suorittava hallitsee ajoneuvoyhdistelmän turvallisesti ja kalustoa vaarantamatta. Kytkenän varmistuksessa hakijan on itse valitsemallaan tavalla näytettävä, että perävaunun paino on vetolaitteen lukituksen varassa. Toisena tehtävänä on kulmaperuuus suoritusalueelle merkittyä tilaa ylittämättä ja liian jyrkkiä kääntökulmia välttäen. Tehtävät on suoritettava määräajassa, enintään 10 minuutin kuluessa. LT-luokan ajokortti oikeuttaa kuljettamaan T-luokan traktoria ja C1- ja C-luokan kuorma-autokorttiin sisältyy LT-luokan traktorin ajo-oikeus. Ajokortin vähimmäisikävaatimus on 18 vuotta. Myös tässä luokassa kuljettajan terveysvaatimukset määräytyvät ryhmän 1 kuljettajien vaatimusten mukaan.

LT-luokka otettiin käyttöön ajokorttilain voimaantulon yhteydessä tammikuussa 2013. Aiemmin liikennetraktorin kuljettamiseen vaadittiin C-luokan kuorma-autokortti. Vaatimusta pidettiin kohtuuttomana koska liikennetraktoreita käytetään paljon myös maa- ja metsätaloudessa ja koska ajokorttidirektiivin myötä tulleiden C-luokan ajokorttimuutosten johdosta kuljettajan vähimmäisikä olisi noussut 21 vuoteen ilman peruskestoista 280 tunnin ammattipätevyyskoulutusta.

2.1.2 Traktorin kuljettajan ammattipätevyys

Liikennetraktorin kuljettamiselle on kansallisesti asetettu raskaan kaluston kuljettajan ammattipätevyysvaatimus muissa kuin polttoainemaksusta annetun lain 7 §:ssä tarkoitetuissa maa- ja metsätalouteen liittyvissä kuljetuksissa. Asiasta säädetään kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevydestä annetun lain (273/2007) 2 §:n 1 momentissa.

Raskaan kaluston kuljettajien ammattipätevyysvaatimus on lähtöisin EU:n lainsäädännöstä ja se koskee kuorma- tai linja-auton ajokorttia edellyttävän ajoneuvon kuljettajaa. Koska EU:n lainsäädäntöön ei sisälly traktorin kuljettajaa koskevia säännöksiä, traktorin kuljettajalta ei siellä edellytetä ammattipätevyyttä. EU:n lainsäädäntöön sisältyvissä poikkeuksissa ammattipätevyysvaatimus ei koske sellaisen kuorma-auton ajokorttia edellyttävän hitaan ajoneuvon kuljettamista, jonka suurin sallittu rakenteellinen nopeus on enintään 45 km/h.

Ammattipätevyysvaatimus lisättiin LT-luokan ajokortin käyttöönoton yhteydessä asian eduskuntakäsittelyssä. Ammattipätevyuden saamiseksi traktorin kuljettajalle asetettiin vaatimus 140 tunnin nopeutetusta perustason ammattipätevyyskoulutuksesta kuljettajan iästä riippumatta. Liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnössä (LiVM 23/2010 vp) korostettiin tasapuolisia kilpailuolosuhteita maa- ja metsätalouden ulkopuolella tapahtuvassa kaupallisessa kuljetustoiminnassa. Lähtökohdana mietinnössä pidettiin sitä, että kaupallisessa käytössä kilpailutilanteissa on kaikkien ajoneuvojen kuljettajien kohdalla noudatettava yhdenmukaisia periaatteita.

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Koska traktorin kuljettajan vaatimuksia ei ole yhdenmukaistettu EU:ssa, kullakin jäsenvaltiolla voi olla omat kansalliset käytäntönsä. Vaikka T-luokka on kansainvälisesti laajalti käytössä oleva traktorin ajokorttiluokka, sen sisältö vaihtelee maittain. Yleensä kysymyksessä on kuitenkin perinteinen maa- ja metsätaloustraktori. Yleensä traktorin kuljettamisen vaatimukset voivat perustua esimerkiksi käyttötarkoitukseen ja traktorin painoon tai rakenteen mukaiseen nopeuteen. Eräissä maissa on käytössä myös erillisiä todistuksia ajokortin sijaan vaaditun kelpoisuuden osoittamiseksi. Näin tapahtuu EU:n jäsenvaltioista esimerkiksi Latviassa, Liettuassa, Portugalissa, Espanjassa ja Alankomaissa.

Kansainvälinen kuljettajantutkintojärjestö CIECA on vuonna 2014 julkaissut traktoreiden kuljettamisen vaatimuksia koskevan raportin (CIECA Workshop Report, Access to driving agricultural or forestry tractors; Survey of current situation, best practices for training and testing, further developments).

Raportin mukaan eräissä maissa, kuten Ruotsissa ja Ranskassa, ei traktorin kuljettaminen maatalouden ajoissa edellytä ajokorttia, jos tiellä kuljetaan vain lyhyitä matkoja esimerkiksi maatilan eri alueiden välillä. Muita ajoja varten on Ruotsissa käytössä T-luokan ajokortti traktoreille, joiden suurin rakenteellinen nopeus on enintään 40 km/h. Ajokortin ikävaatimus on 16 vuotta, mutta erityisistä syistä kortin voi saada 15-vuotiaana. Ajokortin saaminen edellyttää teoriakokeen suorittamista. Ruotsissa kaikki ajokorttiluokat oikeuttavat traktorin kuljettamiseen, mutta kaupallisissa kuljetuksissa vaaditaan kuitenkin kuorma-auton ajokortti. Kaupallisten kuljetusten kuorma-autokorttivaatimus on sijoitettu muualle kuin ajokorttilainsäädäntöön. Käytävissä olevien tietojen mukaan Ruotsissa kaavillaan, että nopeimpien traktoreiden käytössä sallittu nopeus olisi jatkossa enintään 50 km/h. Tällaisen traktorin kuljettamiseen oikeuttaisi B-luokan ajokortti. Muiden maiden osalta ei ole tietoa siitä, millä tavoin traktoreita koskevat muutokset vaikuttavat kuljettajan vaatimukseen. Tosin useissa maissa vaaditaan jo tällä hetkellä eräin edellytyksin auton ajokorttia.

Ranskassa ei ole käytössä erillistä traktorin ajokorttia. Muissa kuin edellä kuvatunkaltaisissa maatalousajoissa kelpoisuus on osoitettava erillisellä asiakirjalla. Oikeus maatalousajoon on saatavissa 16-vuotiaana, mutta jos perävaunulla varustettu traktori ylittää tietyt mittavaatimukset, ikäraja nousee 18 vuoteen.

Norjassa on käytössä erillinen traktorin ajokortti, jonka ikävaatimus on 16 vuotta. Rakenteellisen nopeuden ylittäessä 40 km/h ikävaatimus on 18 vuotta. B-luokan ja kuorma-auton ajokortit sisältävät traktorin kuljetusoikeuden. Traktorin, jonka rakenteellinen nopeus ylittää 50 kilometriä tunnissa, kuljettamiseen perävaunun kanssa vaaditaan CE-luokan ajokortti (kuorma-autovetoinen ajoneuvoyhdistelmä).

Saksassa käytössä olevan L-luokan traktorikortin ikävaatimus on 16 vuotta. Se sisältää traktorit, joiden rakenteellinen nopeus on enintään 40 km/h tai, jos traktoriin on kytketty perävaunu, joiden rakenteellinen nopeus on enintään 25 km/h. T-luokan traktorikortti kattaa traktorit 60

km/h nopeuteen asti. Traktorikorttia varten on saatava teorian ja käytännön opetusta ja suoritettava teoriakoe. Rakenteellisen nopeuden ylittäessä 40 km/h, ikävaatimuksena on 18 vuotta ja edellä mainittujen suoritusten lisäksi vaaditaan myös käytännön koe.

Alankomaissa ei ole erityistä traktorikorttia vaan käytössä on erillinen todistus. Maatalousajossa ikäraja on 16 vuotta ja muissa kuljetuksissa 18 vuotta. Isossa-Britanniassa ajokortin ikävaatimus on 16 vuotta pienemmillä traktoreilla ja 17 vuotta isommilla. Siellä B-luokan ajokortti sisältää traktorin kuljetusoikeuden. Unkarissa traktorikortin ikävaatimus on 16 vuotta ja B-, C- ja D-luokan kortti eli auton kuljettamiseen oikeuttavat ajokortit sisältävät myös traktorin kuljetusoikeuden.

Suurella osalla muita EU:n jäsenvaltioita traktorin kuljettamisen vähimmäisikävaatimus on 16 vuotta. Enimmäkseen traktorin kuljetusoikeus sisältyy kuorma-autoluokkiin. Eräissä tapauksissa oikeus sisältyy myös B-luokkaan esimerkiksi traktorin vähäisemmän painon tai tehon perusteella.

Traktorin kuljettamisessa on nykyisin käytössä erilaisia nopeusrajoituksia: 20 km/h (taajamissa Maltalla), 25 km/h (Alankomaat), 30 km/h (taajamat Portugalissa, Maltalla taajamien ulkopuolella), 40 km/h (Belgia, Ranska, Saksa, Unkari, Luxemburg, Espanja, Ruotsi).

CIECAN raportin mukaan traktorionnettomuuksia tapahtuu sekä työskentelyolosuhteissa tien ulkopuolella että liikenteessä. Liikenneonnettomuuden syytekijä voi aiheutua kuljettajasta (ammattitaidon ja kokemuksen puute esimerkiksi kuljettaminen sopimattomalla tekniikalla tai nopeudella, rattijuopumus), traktorin teknisistä ominaisuuksista (esimerkiksi seurausta ylläpidon ja huollon puutteista) taikka keliolosuhteista.

2.3 Nykytilan arviointi

2.3.1 Traktorin ajokortti

Liikennetraktoreiden ajokorttivaatimuksen soveltaminen on käytännössä koettu ongelmalliseksi liikennetraktoreiden määrittelystä johtuen. Yleensä ajokorttivaatimukset perustuvat ajoneuvon rekisteröintitodistuksessa olevaan tietoon ajoneuvoluokasta, ajoneuvon teknisistä ominaisuuksista, kuten kokonaismassasta tai matkustajapaikkojen määrästä niin, että korttivaatimus on yksiselitteisesti todettavissa. Ajokorttivaatimus ei muutu esimerkiksi käyttötarkoituksen mukaan. Liikennetraktoreiden kohdalla ongelmien taustalla on traktorityypin määrytyminen osin käyttötarkoituksen mukaan, jolloin liikennetraktoriominaisuus ei käy ilmi rekisteröintitodistuksesta. Liikennetraktori rekisteröidyn traktorin rekisteröintitodistuksessa voi olla merkintä liikennetraktori tai maataloustraktori/liikennetraktori, jolloin ajoneuvoa voidaan käyttää molempina.

T-luokan ajo-oikeuden merkintätapa on eräissä tapauksissa koettu ongelmalliseksi. Syynä on ollut ajo-oikeutta koskevan merkinnän puuttuminen ajokortista. Menettely on katsottu heikentävän ajo-oikeuden omaavan henkilön työskentelymahdollisuuksia muualla EU:ssa ja maailmalla. Traktorin kuljettamista koskevat säännökset eivät kuitenkaan kuulu EU:n lainsäädäntöön tai kansainvälisten tieliikennesopimusten alaan, eikä niiden tunnustamisesta ole mitään sääntelyä olemassa. Ajokorttidirektiiviin (2006/126/EY) ei kaikilta osin sisälly yksityiskohtaisia merkintätapaa koskevia säännöksiä. Suomessa T-luokan ajo-oikeus sisältyy kaikkiin muihin kuin mopon ja kevyen nelipyörän kuljettamiseen oikeuttaviin ajokortteihin (AM-luokan ajokortit ja ennen AM-luokan käyttöön ottoa myönnetty M-luokan ajokortit). Jos T- tai LT-luokka suoritetaan erikseen, luokkamerkintä löytyy ajokortista, muussa tapauksessa, jos oikeus saadaan muun ajokorttiluokan suorittamisen kautta, merkintää ei tehdä. Menettelylle löytyy

vastaavuus EU:n lainsäädännöstä harmonisoitujen ajokorttiluokkien kohdalla. Säännöksen mukaan jäsenvaltio voi omalla alueellaan antaa oikeuden A1-luokan kevytmootoripyörän kuljettamiseen B-luokan autokortilla, mutta oikeutta ei saa merkitä erikseen ajokorttiin näkyviin eikä muiden jäsenvaltioiden tarvitse sitä tunnustaa.

Traktorionnettomuuksista ei ole käytettävissä eriteltyä tietoa eri traktorityyppien kohdalla. Onnettomuuksissa, joissa on ollut vähintään yksi traktori osallisena, on vuosina 2003–2014 kuollut 73 ja loukkaantunut 2240 henkilöä. Kuolleista 30 ja loukkaantuneista 792 on ollut traktorissa. Onnettomuuksissa, joissa on mukana ollut myös henkilö- tai pakettiauto, autossa olleita on kuollut 20 ja loukkaantunut 1054. Traktoreiden aiheuttamia kuolemaan johtaneita onnettomuuksia on vuosina 1984–2014 ollut yhteensä 131, joista 116 tapauksessa vastapuolella on ollut moottoriajoneuvo ja 15 tapauksessa kevyt liikenne.

2.3.2 Traktorin ja raskaan kaluston kuljettajien ammattipätevyys

Liikennetraktorinkuljettajan ammattipätevyysvaatimus koskee kuljettajaa muissa kuin eräissä maa- ja metsätalouden kuljetuksissa. Käytännössä on jossain määrin aiheutunut epätietoisuutta siitä, sovelletaanko vaatimusta traktorin kuljettamiseen eräissä käyttötarkoituksissa, kuten esimerkiksi lumenaurauksessa.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on määritellä traktorien kuljettamisvaatimuksiin tarvittavat muutokset traktoreiden suurimman rakenteellisen nopeuden sääntelyssä tapahtuvia muutoksia vastaavasti ottaen huomioon liikenneturvallisuuden vaatimukset sekä pääministeri Sipilän hallituksen hallitusohjelmaan kirjatut tavoitteet työllisyyden ja kilpailukyvyn kasvusta ja toimintatapojen muuttamiseen liittyvästä sääntelyn uudelleen arvioinnista, keventämisestä ja mahdollisesta purkamisesta.

Traktoreita koskevien muutosten johdosta niiden käytön erilaisissa tieliikenteen tavarakuljetuksissa ja muissa käyttötarkoituksissa arvioidaan lisääntyvän. Nykyisin kansallisesti liikenne- traktoreiksi luokiteltuja nopeampia traktoreita on käytetty pääasiassa maataloudessa, jolloin ajoneuvolain käyttötarkoitusta koskevan säännöksen perusteella niitä ei kuitenkaan ole katsottu liikennetraktoreiksi. Suorituskyvyn kasvaessa traktoreiden käytön arvioidaan lisääntyvän myös erilaisissa teiden kunnossapitotehtävissä sekä erilaisissa muissa työtehtävissä moottorityökoneiden tavoin varusteltuna, mikä näkyisi liikenteessä siirtymäajojen lisääntymisenä työpaikalta toiselle. Traktoreiden käytön erilaisissa tieliikenteen tavarakuljetuksissa vaihtoehtona kuorma-autolla tapahtuville kuljetuksille arvioidaan erityisesti koskevan traktoreita, joiden suurin rakenteellinen nopeus ylittää 60 km/h. Tätä alemmaan ryhmään kuuluvia traktoreita arvioidaan käytettävän etenkin maataloudessa ja siihen liittyvissä kuljetuksissa. Näissä kuljetuksissa kuljettajiin on ajoneuvosääntelystä johtuen sovellettu alempia vaatimuksia.

Ehdotusten tavoitteena on erityisesti liikenneturvallisuuden ylläpitäminen, kuljettajien riittävän kelpoisuuden varmistaminen kuljetustehtävän vaatimusten mukaisesti ja kuljettajien tasa- puolinen kohtelu keskenään samankaltaisissa kuljetustehtävissä.

3.2 Vaihtoehdot traktorin kuljettajan ajokorttivaatimuksiksi

3.2.1 Johdanto

Ajokorttiluokittelussa ja sen muutostarpeita arvioitaessa on huomioitava luokkaan sisältyvät ajo-oikeudet sekä kuljettajan osaamisvaatimukset ja ajokortin suorittamisvaatimukset, ikä- ja terveystvaatimukset sekä ammattipätevyysvaatimukset.

Ajoneuvosääntelyssä traktoreiden luokittelu tullaan perustamaan suurimpaan rakenteelliseen nopeuteen enintään 40 km/h tai yli sen. Rakenteellista nopeutta koskevan tiedon asettaminen ajokorttiluokittelun perustaksi on ongelmallinen siksi, ettei tieto nykyisin ilmene ajoneuvon rekisteröintitodistuksesta. Uusien traktoreiden kohdalla kirjaintunnus tulee ilmaisemaan sen a ja b traktoreiden kesken. Nykyisten liikennetraktoreiden rekisteröintitodistuksessa maininta liikennetraktorista rajaa nämä rakenteelliselta nopeudeltaan enintään 50 km/h luokitellut traktorit muista traktoreista, joiden suurin rakenteellinen nopeus on enintään 40 km/h:ssa. Ajokorttivaatimuksen määräytymiseen vaikuttavat tiedot löytyvät yleensä ajoneuvon rekisteröintitodistuksesta ja ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän painon kohdalla kysymyksessä on kokonaisuudessa. EU:n sääntely sisältää myös suurimman rakenteellisen nopeuden 60 km/h, jonka ylittäviä traktoreita tulevat koskemaan tiukemmat tekniset vaatimukset. Näiden lisävaatimusten perusteella traktorit voisivat olla tunnistettavissa ja erotettavissa muista traktoreista ilman mainittua nopeustietoa rekisteröintitodistuksessa.

Traktoreiden rakenteellista nopeutta koskevan tiedon puuttuminen rekisteröintitodistuksesta ja siihen liittyvä tunnistamisongelma koskettaa myös muuten näiden ajoneuvojen kuljettamista. Tieliikenneasetuksen (182/1982) 4 §:ssä säädetään moottoritiellä sallitusta moottoriajoneuvo-liikenteestä. Sen mukaan moottoritiellä ei saa kuljettaa moottoriajoneuvoa, jonka suurin sallittu tai rakenteellinen nopeus on enintään 50 km/h. Tämä säännös rajaa nykyisellään traktoreiden kuljettamisen moottoriteiltä, koska ajoneuvolain traktorin rakenteellista nopeutta koskevien säännösten perusteella traktoreiden suurin rakenteellinen nopeus voi olla vain mainittu 50 km/h. Mainittu nopeus ei suoranaisesti asetu mihinkään edellä mainituista EU:n lainsäädäntöön sisältyvistä suurinta rakenteellista nopeutta koskevista lukemista. Nykyisellään säännöksen soveltaminen on ollut traktoreiden kohdalla selkeää, koska kaikkien traktoreiden kuljettaminen moottoriteillä on suljettu pois. Traktoreiden ajokorttiluokkia koskevilla ratkaisulla ei välttämättä voida helpottaa tunnistamisongelmia tältä osin.

Traktorin kuljettamista koskevia vaatimuksia asetettaessa on myös otettava huomioon se, että traktorin perävaunuja koskevat tiedot eivät sisälly rekisteriin. Ajoneuvosäännösten muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä ei ole myöskään ehdotettu rekisteröintivelvoitetta asetettavaksi. Nykyisin ei traktoriluokissa ole hinattavan ajoneuvon vetämiselle asetettu tiukempia ajokorttivaatimuksia, mistä syystä asialla ei ole ollut ajokorttien kohdalla suurempaa merkitystä.

3.2.2 Vaihtoehto 1

Ajokorttiluokittelu perustetaan ajoneuvosäännösten mukaiselle kaksipuolaiselle ryhmittelylle a ja b kirjaintunnusta vastaaviin traktoreihin, mikä olisi yhdenmukaista ja selkeää. Ajokorttiluokittelun perustana olisi jako rakenteellisen nopeuden perusteella traktoreihin, joiden suurin rakenteellinen nopeus on enintään 40 km/h (a traktorit) tai yli 40 km/h (b traktorit).

Hitaampien traktoreiden ryhmän muodostaisivat perinteiset nykyistä T-luokkaa vastaavat traktorit, joiden rakenteellinen nopeus on enintään 40 km/h. Toisen ryhmän muodostaisivat nopeammat traktorit suurinta rakenteellista nopeutta erikseen huomioimatta, koska EU-asetus ei si-

tä sääntelee. Jaottelu pysyttäisi perinteiset traktorit omana ryhmänään, vastaisi pitkälti kansainvälistä käytäntöä ja olisi myös hyvä pohja varautua mahdollisesti jossain vaiheessa tapahtuvalle EU:n ajokorttilainsäädännön kautta tapahtuvalle ajokorttien harmonisoinnille vastaavasti kuin mopon kuljettamisen kohdalla tehtiin nykyisen ajokorttidirektiivin 2006/126/EY yhteydessä.

Ajokorttiluokituksessa voitaisiin soveltaa nykyisiä luokkatunnuksia, mikä erityisesti T-luokan kohdalla olisi perusteltua. T-luokka nykyisen sisältöisenä on kansainvälisestikin perinteinen traktorin ajokorttiluokka. Jos ajokorttiluokka pysytetään ennallaan, erityisiä tarpeita ikä- ja suoritusvaatimusten muutoksiin ei olisi. Ajokortti olisi edelleen suoritettavissa teoriakokeella 15-vuotiaana. T-luokkaan kuuluvat myös moottorikelkat ja moottorityökoneet ja myös niiden kuljettamisen kohdalla ikävaatimus ja suoritusvaatimukset pysyisivät ennallaan.

Liikennetraktoreista luopuminen ei olisi esteenä LT-luokan luokkatunnuksen pysyttämiseksi. Vaihtoehtona voisi olla myös muun luokan käyttöön ottaminen. Luokkaan kuuluvat traktorit määriteltäisiin ajokorttilaissa säädetyn suurimman rakenteellisen nopeuden mukaisesti. Tähän nopeimpia traktoreita koskevaan luokkaan kuuluisivat ajoneuvojen luokittelussa kirjaintunusta b vastaavat traktorit, joiden suurin rakenteellinen nopeus ylittää 40 km/h suurinta rakenteellista nopeutta rajoittamatta. Nykyiseen LT-luokkaan liittyvän 50 km/h suurinta rakenteellista nopeutta koskevan rajoituksen poistuessa luokka mahdollistaisi traktoreiden enimmäisnopeuksien kasvun valmistajan määrittelemän enimmäisnopeuden puitteissa, jollei suurinta käyttönopeutta muuten kansallisesti rajoitettaisi. Ajokorttiluokan ikä- ja suoritusvaatimukset olisi arvioitava nopeuksia vastaavasti. Jos luokkatunnus LT pysytettäisiin, olisi vaatimuksia arvioitava myös nykyisten LT-luokan ajokortinhaltijoiden kohdalla mahdollisten lisäsuoritusvaatimusten asettamiseksi. LT-luokan pysyttäminen säilyttäisi ajo-oikeuden luokkatunnusltaan muuttumattomana eikä tältä osin tarvittaisi siirtymäsäännöksiä. Nykyisellään LT-luokan kuljettaja, samoin kuin T-luokan kuljettaja, kuuluu terveystarkastuksen ryhmään 1, jolloin vaatimukset ovat alemmat kuin raskaan kaluston kuljettajilla. Rakenteellisen nopeuden kasvun yhteydessä olisi arvioitava myös kuljettajan terveystarkastuksen muutostarpeet suhteessa kuorma-auton kuljettajien vaatimuksiin. Myös ammattipätevyysvaatimukset olisi arvioitava tässä suhteessa.

Uusien traktoreiden kohdalla rekisterimerkintä b osoittaisi niiden kuulumisen tähän ryhmään. Nykyisten liikennetraktoreiksi rekisteröityjen traktoreiden rekisteröintitodistuksesta löytyisi siitä merkintä. Se, että traktoria ei ole ajoneuvolain mukaan pidetty tietyissä käyttötarkoituksissa liikennetraktorina, ei ole tehnyt siitä sellaista traktoria, jonka rakenteellinen nopeus on enintään 40 km/h.

3.2.3 Vaihtoehto 2

Koska suurinta rakenteellista nopeutta koskeva muutos mahdollistaa uusien hyvin nopeiden traktoreiden markkinoille tulon, perusteltua olisi edellistä vaihtoehtoa eritellympi traktoreiden rakenteellisen nopeuden ja/tai niiden muiden ominaisuuksien huomioon ottaminen ajokortti-vaatimusta määrättäessä, koska mainittujen seikkojen on katsottava asettavan tiukemmat vaatimuksensa kuljettajan osaamiselle. Suurimman rakenteellisen nopeuden ylittäessä 60 km/h traktoreita koskevat tiukemmat ajoneuvotekniset vaatimukset kuten esimerkiksi vaatimus nopeudenrajoittimesta. Suorituskyvyn kasvaessa kaikkein nopeimpia traktoreita arvioidaan käytettävän kuorma-autojen lailla erilaisissa tieliikenteen tavarakuljetuksissa, mikä puoltaisi vaatimusten asettamista kaikkein nopeimpien ryhmässä eritellymmin.

Traktoriluokka T pysytetään vaihtoehdon 1 mukaisesti, mutta nopeampien traktoreiden ajokorttivaatimukset asetetaan eritellymmin.

Ajokorttiluokan tunnus LT pysytetään, mutta kaikkein nopeimpien traktoreiden kuljettamiseen vaaditaan auton ajokortti. Eritellympi jako LT-luokan ja auton ajokorttia edellyttävien traktoreiden välillä voisi perustua rakenteelliselle nopeudelle 60 km/h, joka tunnustetaan myös EU:n lainsäädännössä. Sieltä ei löydy tukea nykyisen kansallisen liikennetraktoriluokan mukaisen suurimman rakenteellisen nopeuden 50 km/h pysyttämiseksi. LT-luokan traktoreita olisivat tällöin traktorit, joiden suurin rakenteellinen nopeus on suurempi kuin T-luokan traktorilla, mutta ei ylitä 60 km/h. Rakenteelliselta nopeudelta yli 50 km/h kulkevia traktoreita ei ole nykyisistä kansallisista ajoneuvosäännöksistä johtuen voinut olla käytössä. Nykyinen LT-luokka kattaa osan kirjaintunnusta b vastaavista traktoreista, jotka jäisivät auton ajokorttia koskevan vaatimuksen ulkopuolelle. Suurimmalta rakenteelliselta nopeudelta yli 40 km/h mutta enintään 60 km/h sisältävän luokan pysyttäminen väliluokkana mahdollistaisi eritellymmät ajokortin suorittamisvaatimukset kuljettajan käyttötarpeita vastaavasti. Väliluokkaan kuuluvan traktorin ajokortti voitaisiin saada alemmin suoritusvaatimuksin kuin kaikkein nopeimpien traktoreiden ajokortti, mutta vaatimuksissa voitaisiin ottaa huomioon tiukemmat vaatimukset kuin hitaampien traktoreiden kohdalla. Myös vähimmäisikävaatimukset voitaisiin määritellä eritellymmin. Nykyiseen LT-luokkaan nähden suurin rakenteellinen nopeus nousisi kymmenen kilometriä tunnissa, mitä vasten suoritusvaatimusten muutostarpeet olisi arvioitava myös nykyisten LT-luokan ajokortin haltijoiden kohdalla mahdollisten lisävaatimusten asettamiseksi. Sinänsä LT-luokkatunnuksen pysyttäminen vähentäisi erityisjärjestelyjen tarvetta nykyisten kortinhaltijoiden kohdalla. Vaihtoehtoon 1 verraten muutokset tämän luokan kohdalla olisivat kuitenkin olennaisesti pienemmät ja muutostarpeet vähäisemmät. Tähän ryhmään kuuluvia traktoreita arvioidaan nykyisen käytännön perusteella käytettävän etenkin maatalousajossa.

Suurimmalta rakenteelliselta nopeudeltaan yli 60 km/h kulkevat traktorit erotettaisiin omaksi ryhmäkseen, joiden kuljettamiseen vaadittaisiin auton ajokortti. Näiden traktoreiden tekniset vaatimukset, suorituskyky sekä arvioitu käyttö tieliikenteen kuljetuksissa puoltaisivat auton ajokortin vaatimista. Erityisen perusteltua se olisi kuorma-autoihin verrattavien traktoreiden kohdalla. Vaadittava auton ajokortin luokka määräytyisi traktorin kokonaismassan perusteella. Kokonaismassan ylittäessä 3500 kiloa, vaadittaisiin kuorma-auton ajokortti. Jos kokonaismassa olisi enintään 7500 kiloa, riittäisi C1-luokan kuorma-auton ajokortti, ja tätä raskaampien traktoreiden kuljettamiseen vaadittaisiin C-luokan kuorma-auton ajokortti. Kevyimpien traktoreiden kohdalla ei olisi tarpeen vaatia kuorma-auton ajokorttia. Jos traktorin kokonaismassa olisi enintään 3500 kiloa, sen kuljettamiseen voitaisiin vaatia B-luokan henkilö- tai pakettiauton kuljettamiseen oikeuttava ajokortti. Traktoreiden ominaisuudet ja edellä mainittu käyttötarkoitus huomioon ottaen olisi autoluokkiin rinnastettavien traktorivetoisten ajoneuvoyhdistelmien kuljettamiselle perusteltua asettaa tiukemmat vaatimukset, joissa huomioidaan hinattavan ajoneuvon kuljettaminen. Koska traktorin perävaunuja ei rekisteröidä eikä ajokorttivaatimuksen perusteena olevia massatietoja ole rekisteröintitodistuksesta saatavissa kuten autoilla, vaatimusten asettaminen ei olisi ongelmantonta. Selkeintä olisi, jos hinattavan ajoneuvon kuljettamisen vaatimus asetettaisiin aina E-luokan mukaan. Vaatimuksena voisi olla joko BE-, C1E- tai CE-luokan yhdistelmäajokortti kuljetettavan traktorin mukaan. Käytännössä vaatimuksen voisi katsoa tiukentuvan lähinnä B-luokassa, koska siinä voi hinattavan ajoneuvon massassa olla enemmän vaihtelua kuin kuorma-autoluokissa, joissa perävaunun kokonaismassa voi ilman E-luokan tunnusta olla enintään 750 kiloa. Ajokorttivaatimuksista johtuen ammattipätevyysvaatimukset olisi perusteltua asettaa vastaavasti kuin kuorma-auton kuljettajille. B-luokassa terveysvaatimukset määräytyisivät ryhmän 1 kuljettajien mukaan ja kuorma-auton ajokorttia edellytettäessä ryhmän 2 kuljettajien tiukempien vaatimusten mukaan. Kuorma-auton ajokortit myönnettäisiin viideksi vuodeksi ja muut traktoria kuljettaessa vaadittavat ajokortit 15 vuodeksi. 70 ikävuoden jälkeen voimassaoloajat olisivat kaksi ja viisi vuotta.

Traktoriryhmien tunnistamista ja ajokorttivaatimuksen määräytymistä helpottaisivat kaikkein nopeimmille traktoreille EU-asetuksessa säädetyt ylimääräiset tekniset vaatimukset. Nopeim-

pien traktoreiden rekisteritietoihin voitaisiin lisäksi liikenteeseen hyväksymisen yhteydessä tehdä merkintä siitä, että niiden rakenteellinen nopeus ylittää 60 km/h.

3.2.4 Vaihtoehto 3

Kaikkein nopeimpien traktoreiden kuljettamiseen vaaditaan auton ajokortti vaihtoehdon 2 mukaisesti, mutta hitaampia traktoreita varten otetaan käyttöön vain yksi ajokorttiluokka.

Luokka T laajennetaan traktoreihin, joiden suurin rakenteellinen nopeus on enintään 60 km/h. T-luokan laajentaminen nykyistä suuremman rakenteellisen nopeuden omaaviin traktoreihin edellyttäisi T-luokan vähimmäisiän ja suoritusvaatimusten uudelleen arvioimista. Vaatimusten muutostarve olisi arvioitava sekä uusien suoritettavien korttien että nykyisten T-luokan kortinhaltijoiden mahdollisten lisävaatimusten asettamiseksi. Tässä tapauksessa suurin rakenteellinen nopeus nousisi nykyisestä kaksikymmentä kilometriä tunnissa. Huomioon olisi otettava myös muut T-luokkaan kuuluvat ajoneuvoryhmät, moottorikelkat ja moottorityökoneet, ja niiden kuljettaminen ellei näitä luokkia varten otettaisi käyttöön erillistä ajokorttiluokkaa. Koska vaatimusten eriyttäminen saman luokan sisällä tekisi järjestelmästä monimutkaisen, todennäköistä olisi, ettei perinteinen traktorikortti olisi enää suoritettavissa 15-vuotiaana ja pelkästään teoriakokeella. Tässä vaihtoehdossa poikettaisiin ajoneuvosäännösten mukaisesta perusjaosta nostamalla alimman traktoriluokan suurin rakenteellinen nopeus 60 kilometriin tunnissa. Menettelyä olisi pidettävä myös kansainvälisesti poikkeuksellisenä. Muutos kattaisi nykyisten LT-luokan kortin haltijoiden ajo-oikeuden, koska T-luokassa suurin rakenteellinen nopeus nousisi. LT-luokasta luopuminen edellyttäisi siirtymäsäännöksiä, sillä viimeistään LT-luokan ajokortteja uusittaessa ne olisi uusittava T-luokan ajokorteiksi.

Ajokorttivaatimuksen määräytyminen hitaimpien ja nopeimpien traktorien välillä olisi tunnistettavissa nopeimpien traktoreiden teknisten lisävaatimusten perusteella.

3.3 Ehdotukset

3.3.1 Kuljettajan ajokorttivaatimukset

Esityksessä ehdotetaan, että liikenneturvallisuuksyistä traktorin kuljettaminen tieliikenteessä edellyttäisi edelleen ajokorttia. Traktoreiden suorituskyvyn kasvaessa niiden käytön tieliikenteessä arvioidaan vain lisääntyvän. Niitä käytetään enemmän erilaisissa tavarakuljetuksissa ja siirtymäajoissa työpaikalta toiselle. Maatilojen tilakokojen kasvu ja vuokratiljelyn lisääntyminen on lisännyt ja lisää jatkossa myös maatalousajossa olevien traktoreiden käyttöä yleisessä liikenteessä. Ajokorttivaatimukset asetettaisiin asteittain tiukentuviksi ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän kuljettamisvaatimusten mukaisesti.

Traktoreiden ajokorttiluokittelu ehdotetaan toteutettavaksi vaihtoehdon 2 mukaisesti kolmiportaisena ajokorttilaissa määriteltävien rakenteellisten nopeuksien perusteella. Traktorin ajokorttien luokkatunnukset T ja LT pysytettäisiin ja kaikkein nopeimpien traktoreiden kuljettamiseksi vaadittaisiin auton ajokortti. Auton ajokortin luokka määräytyisi traktorin kokonaismassan perusteella vastaavasti kuin kuorma- ja henkilöautoilla luokissa B, C1, ja C, jos traktoriin olisi kytketty hinattava ajoneuvo, ajokorttivaatimus olisi vastaavasti BE, C1E tai CE. Ajokorttivaatimusten kolmiportaisuus mahdollistaisi ajokortin suorittamisen eritellymmin kuljettajan tarpeita vastaavasti ja vaatimukset voitaisiin asettaa asteittain tiukentuviksi.

T-luokkaan kuuluisivat traktorit, joiden suurin rakenteellinen nopeus on enintään 40 km/h, niihin kytkettyine hinattavine ajoneuvoineen. Ajokortin vähimmäisikä, terveysvaatimukset ja tutkintovaatimukset pysyisivät ennallaan. Perinteisen traktorikortin pysyttäminen olisi selkeää,

ajokortti voitaisiin edelleen suorittaa 15-vuotiaana eikä nykyisten T-luokan ajokortin haltijoiden kohdalla vaadittaisi erityisjärjestelyjä luokkamuutosten takia. Kuljettajan osaamisen testaaminen luokkakohtaisella teoriakokeella olisi edelleen riittävää eikä käytännön koetta vaadittaisi. Kuljettajantutkintojen normaalin kehitystyön yhteydessä olisi huolehdittava siitä, että kokeen vaativuus on riittävä. Myös luokkaan kuuluvien moottorikelkkojen ja moottoriyökoneiden kuljetusoikeudet pysyisivät ennallaan. T-luokan traktorin kuljetusoikeudet muilla ajokorteilla ehdotetaan pysytettäväksi ennallaan. Mopon ja kevyen nelipyörän ajokortti ei edelleenkään oikeuttaisi traktorin kuljettamiseen ajoneuvojen ja niiden kuljettamista koskevien eroavaisuuksien takia. T-luokan ajokortin saamista voitaisiin kuitenkin tässä tapauksessa helpottaa, jos T- ja AM-luokan teoriakokeet voitaisiin valita suoritettaviksi samassa koetilaisuudessa.

LT-luokkaan kuuluisivat traktorit, joiden suurin rakenteellinen nopeus on yli 40 km/h ja enintään 60 km/h, niihin kytkettyine hinattavine ajoneuvoineen. LT-luokka sisältäisi edelleen T-luokan ajo-oikeuden. Ajokortin suorittaminen edellyttäisi luokkakohtaisen teoriakokeen ja käsittelykokeen suorittamista. Suurimman rakenteellisen nopeuden nousun kymmenellä kilometrillä tunnissa ei katsota nykyisen kokemuksen perusteella edellyttävän muutoksia luokkakohdaisiin suoritusvaatimuksiin. Yhdistelmän käsittelytaito testattaisiin käsittelykokeella niin, että kuljettajalla olisi edellytykset muuta liikennettä vaarantamatta tai tarpeettomasti estämättä kuljettaa ajoneuvoa tieliikenteessä. Lisäksi ehdotetaan, että LT-luokan ajo-oikeus sisältyisi edelleen kuorma-autokortteihin. T-luokan traktoreita nopeampia traktoreita on jo nykyisin käytetty maataloudessa ja ehdotettuun LT-luokkaan kuuluvien traktoreiden käytön maataloudessa arvioidaan jopa lisääntyvän tiluksilta toisille siirryttäessä ja muissa maatalouden kuljetuksissa. LT-luokan pysyttäminen ehdotetuina muutoksina ei edellyttäisi erityisjärjestelyjä nykyisten kortinhaltijoiden kohdalla ja kortti voitaisiin uusia LT-luokan ajokortiksi. Nykyisin maatalous-traktorit hankitaan usein liikennetraktoriluokituksella ja ne ovat liikenteessä todennäköisesti yli 20 vuotta keskimäärin. Tarve edelleen kuljettaa näitä ajoneuvoja ilman erityisjärjestelyjä tai suorittaa niiden kuljettamiseen oikeuttava ajokortti ilman ylimääräisiä suoritusvaatimuksia puoltaa nykyisen LT-luokkatunnuksen pysyttämistä. Ajokortin suorittamisen vähimmäisiäksi ehdotetaan 16 vuotta. Ehdotettu vähimmäisikä mahdollistaisi traktorin kuljettamisen nuoremmalla iällä, helpottaisi maatalouden kuljetuksia ja edistäisi muutenkin nuorten työllistymistä. Ehdotusten ei arvioida heikentävän liikenneturvallisuutta. Tutkintojen normaalin kehitystyön yhteydessä olisi huolehdittava siitä, että kokeiden vaativuus sekä tehtävien että suoritusten arvioinnin kohdalla on riittävä ja että kokeissa mitataan kokelaan osaamista liikenneturvallisuu-den vaatimusten mukaisesti.

T- ja LT-luokan merkintätapaan ajokortissa ei ehdoteta muutoksia.

Traktoreiden, joiden suurin rakenteellinen nopeus ylittää 60 km/h, kuljettaminen edellyttäisi auton ajokorttia. Jos traktorin kokonaismassa ylittäisi 3500 kiloa, vaadittaisiin kuorma-auton ajokortti. Luokkavaatimus olisi C1, jos kokonaismassa olisi enintään 7500 kiloa ja raskaammilla C. Kevyempien, enintään 3500 kiloa kokonaismassaltaan olevien traktoreiden kuljettaminen edellyttäisi B-luokan henkilöautokorttia. Traktorin ja siihen kytketyn perävaunun muodostaman ajoneuvoyhdistelmän kuljettamista koskisivat tiukemmat vaatimukset. Vaatimukse-na olisi luokkakohtainen traktorin mukaan määräytyvä E-luokan yhdistelmäkortti.

3.3.2 Kuljettajan ammattipätevyysvaatimukset

Esityksessä ehdotetaan, että traktoreiden kuljettamiseen liitetään vaatimus kuljettajan ammattipätevyydestä vain silloin kun se on perusteltua kuljetustehtävissä toimivien kuljettajien osaamisvaatimusten ja tasapuolisen kohtelun perusteella. Ammattipätevyys vaaditaan EU:n lainsäädännössä kuorma-autoa kuljettavilta, minkä perusteella ammattipätevyysvaatimus eh-

dotetaan kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 2 §:n 1 momentissa asetettavaksi traktorin kuljettajille silloin, kun traktorin kuljettamiseen vaaditaan kuorma-auton ajokortti. Ammattipätevyysvaatimus ei siten koskisi T-, LT- ja B-luokan traktoria kuljettavaa. Nykyisin LT-luokan traktorin kuljettamiseen liittyvä ammattipätevyysvaatimus ei koske maa- ja metsätalouden ajoja. Huomioon ottaen se, että uuteen LT-luokkaan kuuluvia traktoreita arvioidaan käytettävän maa- ja metsätaloudessa, nämä kuljetukset pysyisivät edelleen ammattipätevyysvaatimuksen ulkopuolella, vaikka käyttötarkoitusta koskevasta säännöksestä luovuttaisiin. Yksityiset, kuten esimerkiksi henkilön yksityiselämän ja harrastusten piiriin kuuluvat ja muuten kuin esimerkiksi ansiotarkoituksessa tai elinkeinon harjoittamisen yhteydessä tehtävät kuljetukset jäisivät myös ammattipätevyysvaatimuksen ulkopuolelle. Ammattipätevyyttä ja sen suorittamista koskevat vaatimukset määräytyisivät vastaavasti kuin kuorma-auton kuljettajilla.

Traktoreiden käytön tieliikenteen tavarakuljetuksissa arvioidaan lisääntyvän erityisesti kaikkein nopeimpien traktoreiden markkinoille tulon myötä. Henkilöauton B-luokan ajokortilla kuljetettavia kevyimpiä traktoreita lukuun ottamatta niitä käytettäisiin tällöin vastaavissa kuljetus- ja muissa työtehtävissä kuin kuorma-autoja. Ajokorttivaatimuksen ohella olisi myös kuljettajien ammattipätevyysvaatimukset tässä kuljettajaryhmässä yhdenmukaistettava kuljettajien tasapuolisen kohtelun vuoksi. Kuljettajilta olisi vaadittava sama osaaminen kuin ajokorttiluokkaa vastaavan autojen tai ajoneuvoyhdistelmien kuljettajilta. Nykyisin käytössä ollut kansallinen liikennetraktoriluokka on mahdollistanut nopeamman rakenteellisen nopeuden 50 km/h asti. Traktoreiden suorituskyvyn kasvaessa arvioidaan suurimmalta rakenteelliselta nopeudeltaan yli 60 km/h kulkevien ja kuorma-auton ajokorttia edellyttävien traktoreiden korvaavan ehdotettuun LT väliluokkaan sijoittuvien traktoreiden käyttöä erilaisissa tavaraliikenteen kuljetuksissa, minkä vuoksi ammattipätevyysvaatimusta ei pidetä perusteltuna siihen liittää. Näillä traktoreilla tehdään muuta liikennettä hitaammasta nopeudesta johtuen vain lyhyitä kuljetuksia esimerkiksi tietyömailla, eivätkä ne siten kilpaile tavanomaisten kuorma-autokuljetusten kanssa samalla tavalla kuin nopeudeltaan yli 60 km/h kulkevat traktorit.

Ammattipätevyysvaatimusten kohdentumiseksi yhdenmukaisesti kuorma-autolla ja kuorma-auton ajokorttia edellyttävillä traktoreilla tehtäviin kuljetuksiin ja tasapuolisesti niitä suorittaviin kuljettajiin ei ammattipätevyysvaatimuksiin ehdoteta tässä yhteydessä tarkempia rajauksia. Ammattipätevyysvaatimusten lisäksi niiden selkeyttämistarpeita olisi tarkasteltava ja arvioitava kokonaisuutena kaikkien vaatimusten piiriin kuuluvien kuljettajien kohdalla ja tämä jätetään tehtäväksi ammattipätevyysvaatimusten laajemman tarkastelun yhteydessä.

3.3.3 Väliaikaiseen ajokieltoon määrääminen ja alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain muuttaminen

Ajokorttilain 64 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan poliisin on määrättävä ajo-oikeudenhaltija ajokieltoon, jos hän rikkoo 16 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua ehtoa, jonka mukaan auton ensimmäistä ajokorttia suorittavan on viimeistään kahden vuoden kuluttua B-luokan ajo-oikeuden saamisesta toimitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle todistus harjoitteluvaiheen ja syventävän vaiheen opetuksen saamisesta, jos hän kuljettaa autoa mainitun määräajan päättymisen jälkeen.

Muutos liittyy erillisestä lyhytaikaisesta ajokortista luopumiseen ensimmäistä auton ajokorttia suorittaessa. Ajokortin suorittajalle annetaan heti 15 vuotta voimassa oleva ajokortti ehdolla kuljettajakoulutuksen viemisestä päätökseen ja siitä ilmoittamisesta nykyisen lyhytaikaisen ajokortin voimassaoloaikaan vastaavassa kahden vuoden määräajassa ajo-oikeuden saamisesta. Mikäli henkilö tavataan määräajan jälkeen ajamassa autoa ilman, että säädettyä ilmoitusta on tehty, ajokieltoon määräämisen perusteet täyttyvät. Ajokiellon päättymisen ja ajokortin palaut-

tamisen edellytyksenä on, että henkilö toimittaa vaaditun selvityksen. Koska henkilöllä on ajokortin voimassaoloajan puitteissa ajo-oikeus niin kauan kuin ajokieltopäätös tehdään, olisi ajo-oikeuteen tarpeen puuttua väliaikaisella ajokiellolla heti liikennevalvonnan yhteydessä tavattaessa tällainen henkilö ajamasta autoa. Ehdon rikkominen on todettavissa ajokorttirekisteristä. Nykyisin ajo-oikeus päättyy lyhytaikaisen ajokortin voimassaoloajan päätyttyä ja tämän jälkeen ajamista jatkaessaan henkilö syyllistyy kulkuneuvon kuljettamiseen oikeudetta. Tämän johdosta ehdotetaan ehdon rikkominen lisättäväksi väliaikaisen ajokiellon määräämisperusteisiin.

Alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain (439/2008) 4 §:n (1085/2012) mukaan poliisi myöntää valvotun ajo-oikeuden ajaksi annettavan ajokortin. Pykälään sisältyy myös viittaus ajokorttilain 8 §:ään koskien ajokorttiin merkittävää ehtoa alkolukon käyttövelvollisuudesta. Ajokorttilain muutoksen 70/2015 yhteydessä muutettiin poliisin ja Liikenteen turvallisuusviraston toimivaltuuksia ajokorttiasioissa. Jatkossa ajokortit myöntää Liikenteen turvallisuusvirasto. Poliisin tehtävät ajokorttiasioissa liittyvät muun muassa kuljettajan ajoterveyden ja ajotaidon valvontaan ja ajokieltoon määräämiseen. Poliisilla on näihin tehtäviin liittyen toimivalta muuttaa ajokortin luokitusta ajokorttilain 15 a §:n mukaan ja asettaa ehtoja lain 16 §:n nojalla. Valvottuun ajo-oikeuteen liittyen poliisi voi muuttaa ajokortin luokkaa ja asettaa alkolukon käyttöön velvoittavan ehdon valvotun ajo-oikeuden ajaksi, saattaa valvotun ajo-oikeuden alkamaan antamalla väliaikaisen ajokortin ennen kuin Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää hakemuksesta valvottua ajo-oikeutta vastaavan ajokortin sekä palauttaa hallussaan olevan aiemman ajokortin kun alkolukolla valvottu ajo-oikeus päättyy.

Alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain 4 §:ää ehdotetaan muutettavaksi, jotta se vastaisi vuoden 2016 alusta voimaan tulevia edellä mainittuja ajokorttilain muutoksia. Pykälän 1 momentista kumottaisiin poliisin myöntämistoimivaltaa koskeva säännös. Valvottu ajo-oikeus määrättäisiin edelleen ajokorttilain 69 §:n mukaisesti, mutta säännökset valvotun ajo-oikeuden alkamiseen ja päättymiseen liittyvästä menettelystä ja ajokortin luovuttamisesta sisältyvät vuoden 2016 alusta voimaan tulevaan ajokorttilain 15 a §:ään, johon mainitussa 4 §:ssä viitattaisiin. Ajokortit myöntää Liikenteen turvallisuusvirasto, mutta poliisi voi käynnistää valvotun ajo-oikeuden antamalla väliaikaisen ajokortin ennen kuin valvottava hakee ajokorttia Liikenteen turvallisuusvirastolta. Pykälän 2 momentti kumottaisiin, koska poliisin ilmoituksia koskeva säännös sisältyy ajokorttilain 101 §:ään. Pykälän 3 momentti olisi ennal-

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Uusien suorituskykyisimpien traktoreiden kuljettamisen edellyttämästä ajokorttivaatimuksesta aiheutuu kustannuksia, jos henkilöllä ei ennestään ole tarvittavaa auton ajokorttia. Käyttönopeudeltaan auton ajokorttia edellyttävään luokkaan kuuluvia traktoreita ei ole voinut olla tähän asti, joten kysymys on uusista kuljetusvaatimuksista, ei kuljettajalle asetettavista lisävaatimuksesta ja siitä aiheutuvista lisäkustannuksista. Ajokorttivaatimus lisää henkilön työskentely- ja kuljetusmahdollisuuksia, koska ajokorttia voidaan käyttää myös autolla tapahtuvissa kuljetuksissa. Kuljettajan ammattipätevyysvaatimus koskisi vain kuorma-auton ajokorttia edellyttävien traktoreiden kuljettamista kaupallisissa tieliikenteen tavarakuljetuksissa vastaavasti kuin kuorma-autoilla suoritettavissa kuljetuksissa. Pätevyys mahdollistaisi työskentelyn molemmissa kuljetuksissa. Kustannukset koostuisivat ajokortin suorittamisesta ja sen säännönmukaisesta uusimisesta ajokortin luokan mukaisesti. Henkilöllä ennestään olevalla ajokortilla tai sen luokalla voisi olla vaikutusta lisäkustannuksia alentavasti niin, ettei esimerkiksi utta lääkärinlausuntoa tai valokuvaa tarvittaisi. Siinä tapauksessa, että vaadittaisiin ammatti-

pätevyys, kustannuksia aiheutuisi perustason ammattipätevyyskoulutuksen ja kokeen suorittamisesta ja ammattipätevyuden ylläpitämiseksi viiden vuoden jaksoissa suoritettavista jatkokoulutuksista. Kustannusten suuruuteen vaikuttaisi ajokortin luokka, henkilöllä ennestään oleva ajokortti, henkilö ikä ja ammattipätevyyskoulutuksen kesto sekä jatkokoulutuksessa valittava koulutus.

T-luokan ajokortin suorittamiskustannukset pysyisivät ennallaan ja koostuisivat teoriakokeesta sekä ajokortin hankkimiseen liittyvistä lääkärintodistuksesta, ajokortin valokuvasta ja viranomaismaksuista. Myös tässä tapauksessa aiempi ajokortti voisi vapauttaa uuden lääkärintodistuksen ja valokuvan hankkimiselta. LT-luokassa kustannukset koostuisivat teoria- ja käsittelykokeesta sekä edellä mainituista lisäkustannuksista. Nykyiseen LT-luokkaan verraten LT-luokasta poistuisi ammattipätevyysvaatimus muissa kuin maa- ja metsätalouden kuljetuksissa sekä yksityisajoissa. Ehdotettu muutos alentaisi tältä osin kuljettajan kustannuksia. Tämä koskisi myös nykyisiä LT-luokan ajokortin haltijoita, jotka muihin kuin edellä tarkoitettuihin ajoihin tarvitsevat ammattipätevyuden. Heidän kustannuksiaan alentaisi jatkokoulutusvelvollisuuden poistuminen.

Siinä tapauksessa, että ajoneuvolaissa tarkoitettuja liikennetraktoreita on käytetty ajoneuvolain käyttötarkoitusta koskevan poikkeussäännöksen mukaisesti maatalouskäytössä, niitä ei ole tällaisissa kuljetuksissa katsottu liikennetraktoreiksi. Mainitun käyttötarkoituksen mukaisissa ajoissa LT-luokan ajokorttivaatimuksen ulkopuolelle jääneiden liikennetraktoreiden kuljettaminen edellyttää jatkossa ehdotetun ajoneuvolain muutoksen toteuduttua kaikissa kuljetuksissa LT-luokan ajokorttia, jos rekisteröintitodistuksessa on liikennetraktoria osoittava merkintä. Vaatimus on perusteltu syystä, ettei käyttötarkoituksen perusteella tapahtunut määrittely ole tehnyt siitä T-luokkaan kuuluvaa maa- ja metsätaloustraktoria, koska sellaisen suurin rakenteellinen nopeus voi ajoneuvolain mukaan olla enintään 40 km/h. Ja muissa kuljetuksissa on tähänkin asti vaadittu liikennetraktorin ajokortti esimerkiksi kuljetettaessa kytkentämassaltaan yli 10 tonnin perävaunulla varustettua traktoria. T-luokan ajokortti olisi korotettavissa LT-luokkaan LT-luokan teoria- ja käsittelykokeella vastaavasti kuin muutenkin ajokorttiluokkaa korotettaessa. LT-luokan tutkintomaksut olisivat nykyisten hintojen perusteella 28 euroa teoriakokeesta ja 45 euroa käsittelykokeesta. Tässä tapauksessa käsittelykokeen suorittamista ei voida pitää ylivoimaisena tai kohtuuttomana varsinkin, jos henkilöllä on käsittelykokeen suorittamiseksi ennestään kokemusta traktorin kuljettamisesta.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotetulla ammattipätevyysvaatimuksella, joka koskisi kuorma-autokorttia edellyttävien traktoreiden kuljettamista muissa kuin yksityisissä ei-kaupallisia ajoissa, selkeytettäisiin jossain määrin liikennevalvontaa. Myös nopeimpien traktoreiden ja hinattavien ajoneuvojen muodostaman ajoneuvoyhdistelmän ajokorttivaatimuksella otettaisiin valvonnan vaatimukset huomioon.

Ehdotetulla ajokorttilain 70 §:n muutoksella mahdollistetaan välitön puuttuminen ajo-oikeuteen säännösten vastaisen menettelyn johdosta ja alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain 4 §:n muutoksella tarkistetaan menettelyä ja viranomaisten toimivaltaa koskevat säännökset ajokorttilakiin tehtyjä muutoksia vastaaviksi.

4.3 Ympäristövaikutukset

Nopeimpien traktoreiden kuljettajia koskevilla ajokortti- ja ammattipätevyysvaatimuksilla vaikutetaan kuljettajan osaamiseen ja tietoisuuteen ajamisen ympäristövaikutuksista ja niiden huomioon ottamisesta.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Nopeampien traktoreiden markkinoille tulon arvioidaan lisäävän niiden esiintymistä tieliikenteessä vaihtoehtona kuorma-autoilla tehtäville kuljetuksille, mikä edellyttää liikenneturvallisuuden ylläpitämiseksi vaatimusten asettamista kuljetustehtävän ja sen edellyttämän osaamisen mukaisesti. Asteittain tiukentuvat vaatimukset korostavat siirtymistä nopeampien ja tehokkaampien traktoreiden kuljetustehtäviin. Ehdotetussa sääntelyssä huomioitaisiin myös vaatimusten oikeasuhtaisuus lakimuutoksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja tarpeettoman sääntelyn ehkäisemiseksi.

Asteittaisuus kuvastuisi ajokortin ikä- ja tutkintovaatimuksissa. LT-luokka muodostaisi väli-ryhmän, jossa 16 vuoden ikävaatimus antaisi nuorille työllistymismahdollisuuksia ja helpotaisi myös maatalouden tarpeiden huomioon ottamista. Näiden traktoreiden käytön arvioidaan yleistyvän maataloudessa kun samaa traktoria voidaan käyttää erilaisiin kuljetustehtäviin. Ehdotettuja ajokorttivaatimuksia käsittelykokeineen olisi pidettävä riittävinä eikä nykyistä LT-luokkaa alemman ikävaatimuksen arvioida heikentävän liikenneturvallisuutta. Nopeampien ja tehokkaampien traktoreiden kuljettajat toimisivat erilaisissa tieliikenteen kuljetuksissa kuorma-auton kuljettajien kanssa yhdenmukaisin osaamisvaatimuksin. T-luokan korttivaatimusten pysyttäminen ennallaan mahdollistaisi perinteisen traktorikortin hankkimisen 15-vuotiaana nykyisin vaatimuksin myös muiden ajoneuvojen kuten moottorikelkkojen kuljettamiseen. Vaikka T-luokan kortilla voidaan kuljettaa hyvinkin painavia yhdistelmiä, tarvetta ajokortin suoritusvaatimusten nostamiseen turvallisuusperustein ei katsota olevan. Liikenneturvallisuuden ylläpitämiseksi olisi näiden luokkien kuljettajantutkintojen vaativuudesta ja kehittämisestä huolehdittava normaalin kehittämistyön yhteydessä.

Ammattipätevyysvaatimus kohdistettaisiin yhdenmukaisesti vain niihin kuljetuksiin, jotka ovat rinnastettavissa kuorma-autolla tapahtuviin kuljetuksiin ja kuorma-auton kuljettajien vaatimuksiin. Vaatimusten yhdenmukaisuudella varmistetaan samankaltaisissa tehtävissä toimivien kuljettajien tasapuolinen kohtelu. Raskaan kaluston kuljettajien ammattipätevyyttä koskevien lisävaatimusten asettamista kevyimmille henkilöautokortilla kuljetettaville traktoreille ei ole edellä mainitusta johtuen pidettävä tarpeellisenä. Samoin kuin traktorin ajokortilla suoritettavissa traktoriluokissa, turvallisuuden varmistamista ehdotetuin ajokorttisäännöksiin on pidettävä liikenneturvallisuuden kannalta riittävänä. Ammattipätevyysvaatimusten asettaminen ilman nykyisenkaltaisia käyttötarkoitusta koskevia poikkeuksia selkeyttäisi säännösten soveltamista.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Esityksen valmistelussa on tehty yhteistyötä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esitysluonnos lähetettiin eri viranomaisille ja muille organisaatioille tiedoksi lausunnon antamista varten. Saaduissa lausunnoissa kannatetaan pääosin ehdotuksia tai niihin ei ole huomautettavaa. Kritiikkiä kohdistetaan lähinnä LT-luokan ehdotuksiin.

Lausunnoissa kannatusta saa myös kaksiportainen ajokorttimalli. Liikenteen turvallisuusvirasto kannattaa vaihtoehdon 3 mukaista mallia ja osassa lausuntoja (Suomen yrittäjät ry, Koneyritykset, Infra ry, Yleinen Teollisuusliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto

MTK ry) kannatetaan vaihtoehdon 1 mukaista mallia siten, että LT kattaisi myös nopeimmat traktorit ilman ammattipätevyyttä 18 ikävuoden jälkeen riittävällä kokemuksella. Lausunnoissa ei hyväksytty nopeimpien traktoreiden rinnastusta kuorma-autoihin ja sen myötä tulevia ajokortti- ja ammattipätevyysvaatimuksia. Osassa lausuntoja katsotaan, että jos ammattipätevyys kuitenkin vaaditaan, sen tulisi koskea vain luvanvaraisia tavarakuljetuksia. Eräissä lausunnoissa ei ammattipätevyysvaatimuksen poistumista LT-luokasta pidetä kilpailuneutraliteetin mukaisena, mitä ei myöskään ole ammattipätevyuden rajaaminen nopeimmilla traktoreilla vain tavarakuljetuksiin toisin kuin kuorma-autoja kuljetettaessa (Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Suomen Taksiliitto). LT-luokassa tapahtuvia muutoksia ikärajan laskuineen ei kannateta liikenneturvallisuuden vaatimusten mukaisina, ottaen muun muassa huomioon traktoreiden käyttö eri tavoin varusteltuna erilaisissa maatalous-, maansiirto-, kunnossapito- ja tienpitotehtävissä (Poliisihallitus, Liikenneturva ja Liikennevakuutuskeskus). Muutosten katsotaan voivan johtaa huomattavassa määrin LT-luokan traktoreiden käytön lisääntymiseen ammattimaisessa tavarakuljetuksessa ja muissa kuljetuksissa vähäisten vaatimusten ja alempien kustannusten takia sekä riskitilanteiden lisääntymiseen, etenkin erityistä ammattitaitoa vaativissa liikennetilanteissa. Ongelmallisena pidetään myös auton ajokorttivaatimusta nopeille traktoreille, koska auton ajokortin suorittamisvaatimuksissa ei huomioida nopeiden traktoreiden erityispiirteitä (Liikenneturva). Liikenneturvallisuusperusteiden ja ottaen huomioon, että kevyemmän kaluston ajokorttivaatimukset ja eri työvälineiden käyttöä suljetulla alueella koskevat osaamisvaatimukset voivat olla tiukemmat, lausunnoissa vaaditaan LT-luokkaan muun muassa ajo- ja teoriaopetusta, korkeampaa vähimmäisikää ja liikennekoetta (Suomen kuljetus ja logistiikka SKAL ry, Liikennevakuutuskeskus, Liikenneturva, Ammattipätevyyskouluttajat ry). Poliisihallituksen ja sisäasiainministeriön lausunnossa kiinnitetään huomio nopeimpien traktoriyhdistelmien kuljettajien ajokorttivalvonnan ongelmiin, koska traktoreiden perävaunuja ei rekisteröidä eikä tietoja ole rekisteröintitodistuksesta saatavissa. Sisäasiainministeriön ja Liikenteen turvallisuusviraston lausunnoissa on ehdotettu myös muutoksia alkolukkolakia koskevaan ehdotukseen ja Liikenteen turvallisuusviraston lausunnossa ei kannateta ajokorttilain 7 §:n muutosta BE-luokan laajemmasta ajo-oikeudesta LT-luokan traktorin kuljettamisessa.

Vaatimusten yhdenmukaisuuden ja kuljettajien tasapuolisen kohtelun johdosta esityksessä on luovuttu ehdottamasta tarkempia rajoituksia traktorin kuljettajan ammattipätevyysvaatimuksiin erilaisten kuljetusten perusteella, koska vastaavia muutostarpeita olisi arvioitava myös muiden ammattipätevyysvaatimusten piiriin kuuluvien kuljettajien kohdalla, eikä sitä kyetä tällä aikataululla tekemään. Säännösten selkeyttämistarpeiden kokonaistarkastelu jätetään siksi tehtäväksi laajemman ammattipätevyysäännösten tarkastelun yhteydessä. Esityksestä on tästä syystä poistettu traktorin kuljettajan ammattipätevyysvaatimuksen rajausta kaupallisiin tavarakuljetuksiin. Lisäksi on luovuttu ajokorttilain 7 §:n BE-luokan ajo-oikeuden laajentamista koskevasta ehdotuksesta rekisterijärjestelmävaikutusten takia. Nopeimpien traktoreiden ajokorttivaatimuksia hinattavien ajoneuvojen kuljettamisessa on tarkistettu puuttuvien rekisteröintivaatimusten johdosta. Alkolukolla valvottua ajo-oikeutta koskevaan lakiin ehdotetaan tässä yhteydessä tehtäväksi vain ne toimivallan siirron edellyttämät tarkistukset, jotka ovat tarpeen alkolukkolainsäädännön kokonaisuusdistuksen aikataulun viivästymisen johdosta. Ajokortin koulutusvaatimusten osalta esityksessä on otettu huomioon vuonna 2014 tehdyt työryhmäehdotukset ja niiden tavoitteet siirtyä säädöksissä koepainotteisuuteen kuljettajien osaamisen mittaamisessa ja tässä tilanteessa välttää uusien koulutusvaatimusten asettamista.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy hallituksen esitykseen HE 24/2015 vp laeiksi ajoneuvolain, tieliikennelain ja rikoslain 23 luvun 9 ja 12 §:n muuttamisesta ja ajoneuvolakiin ehdotettuihin traktoreiden luokitte-
telua koskeviin muutoksiin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Ajokorttilaki

4 §. *Ajokorttiluokat.* Pykälän 1 momentin traktorin ajokorttiluokkia koskevia 7 ja 8 kohtia muutettaisiin ehdotuksen mukaisesti vastaamaan ajoneuvolakiin ehdotettuja muutoksia. Ajokorttiluokkiin T ja LT kuuluvat traktorit määriteltäisiin niiden suurimman rakenteellisen nopeuden perusteella. Ajokortilla saisi kuljettaa myös niihin kytkettyjä perävaunuja. Edellytykset perävaunuyhdistelmän kuljettamiseen otettaisiin huomioon LT-luokassa vaadittavassa käsittelykokeessa.

Pykälään lisättäisiin uusi momentti, joka koskisi kaikkein nopeimpia traktoreita. Näiden traktoreiden kuljettaminen edellyttäisi auton ajokorttia. Ajokorttivaatimus määräytyisi tarkemmin traktorin kokonaisuudessaan perusteella kuten autoluokissa. Jos traktorin kokonaisuudessa ylittäisi 7500 kiloa, sen kuljettamiseen vaadittaisiin C-luokan kuorma-auton ajokortti. Kokonaisuudessaan enintään 7500 kilon traktoria voisi kuljettaa C-luokan ohella myös C1-luokan kuorma-auton ajokortilla. Jos traktoriin olisi kytketty hinattava ajoneuvo, ajokorttivaatimuksena olisi aina E-luokan ajokortti. Tämä on tarpeen, koska traktorin perävaunuja ei rekisteröidä eikä ajokorttivaatimuksen määräytymiseen vaikuttavaa tietoa ole saatavissa rekisteröintiäsiakirjasta.

5 §. *Ikävaatimukset.* Pykälän 1 momentin traktorin kuljettamisen vähimmäisikää koskevan 10 kohdan ikävaatimusta LT-luokassa muutettaisiin.

40 §. *Opetuslupaperusteet muuhun kuin B-luokan opetukseen.* Pykälän 5 kohdan viittaus 24 §:n 2 momentin 3 kohtaan korjattaisiin koskemaan mainitun momentin 1 kohtaa ajokorttilain muutoksen 70/2015 johdosta. Kohtaan tehtäisiin myös tekninen muutos.

70 §. *Väliaikaiseen ajokieltoon määrääminen.* Pykälän 1 momentin 3 kohtaan lisättäisiin ajokorttilain 16 §:n 1 momentin 4 kohdan ehdon rikkominen perusteena väliaikaiseen ajokieltoon määräämiselle. Kuljettaja voitaisiin määrätä välittömästi väliaikaiseen ajokieltoon tavattaessa hänet liikenteessä ehtoa rikottuaan. Kuljettajan ajokieltoon määräämistä koskeva säännös sisältyy 64 §:n 2 momentin 2 kohtaan.

1.2 Laki kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä

2 §. *Soveltamisala.* Ajoneuvolain traktoriluokkia ja LT-luokan ajokortteja koskevien muutos-ehdotusten takia 1 momentista poistettaisiin liikennetraktoreita koskeva säännös. Ammattipätevyys vaadittaisiin vain kuorma-auton ajokorttia edellyttävää traktoria kuljettaessa. Tällaisen traktorin suurin rakenteellinen nopeus ylittäisi 60 km/h ja kokonaisuudessaan olisi suurempi kuin 3500 kiloa.

4 §. *Perustason ammattipätevyys.* Pykälän 4 momentin poikkeussäännös kumottaisiin 2 §:ään ehdotetun muutoksen johdosta. Ammattipätevyyden hankinnassa sovellettaisiin laissa säädettyä menettelyä vastaavasti kuin kysymyksen ollessa auton kuljettajalta vaadittavasta ammattipätevyydestä.

1.3 Laki alkoholilla valvotusta ajo-oikeudesta

4 §. *Valvotun ajo-oikeuden määrittäminen ja alkaminen.* Pykälän 1 momentin säännöstä poliisin toimivallasta tarkistettaisiin. Ajokortin myöntämistä koskeva säännös kumottaisiin ajokorttilain muutoksen 70/2015 johdosta, jolla ajokorttien myöntäminen siirtyy Liikenteen turvallisuusvirastolle. Momenttia tarkistettaisiin poliisin muun toimivallan ja poliisille toimitettavien selvitysten osalta. Pykälän 2 momentin viittaus ajokorttilakiin muutettaisiin mainittua lakimuutosta vastaavaksi. Pykälän 3 momentti olisi ennallaan.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

ajokorttilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajokorttilain (386/2011) 4 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohta, 5 §:n 1 momentin 10 kohta, 40 §:n 5 kohta ja 70 §:n 1 momentin 3 kohta,
sellaisena kuin niistä on 40 §:n 5 kohta laissa 941/2013, sekä
lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1081/2012, uusi 4 momentti seuraavasti:

4 §

Ajokorttiluokat

Ryhmän 1 ajokorttiluokat ovat:

-
- 7) T, johon kuuluvat traktorit, joiden suurin rakenteellinen nopeus on enintään 40 kilometriä tunnissa, moottorityökoneet ja moottorikelkat niihin kytkettyine hinattavine ajoneuvoineen;
8) LT, traktorit, joiden rakenteellinen nopeus on yli 40 kilometriä tunnissa ja enintään 60 kilometriä tunnissa, niihin kytkettyine hinattavine ajoneuvoineen.
-

Traktorin, jonka suurin rakenteellinen nopeus ylittää 60 kilometriä tunnissa, kuljettamiseen vaaditaan sen kokonaisuudessaan mukainen 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu ryhmään 1 kuuluvan luokan ajo-oikeus tai 2 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettu ryhmään 2 kuuluvan luokan ajo-oikeus. Jos tässä momentissa tarkoitettuun traktoriin on kytketty hinattava ajoneuvo, sen kuljettajalla on oltava 1 momentin 6 kohdassa taikka 2 momentin 2 tai 4 kohdassa tarkoitettujen ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus.

5 §

Ikävaatimukset

Vähimmäisikä ajokortin saamiseksi on:

-
- 10) T-luokassa 15 vuotta ja LT-luokassa 16 vuotta.
-

40 §

Opetuslupaperusteet muuhun kuin B-luokan opetukseen

Muun kuin B-luokan opetusluvan myöntämiseen sovelletaan 39 §:n säännöksiä seuraavien poikkeuksin:

---

5) A1-, A2- tai A-luokan opetuslupaa 24 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun opetuksen antamiseksi hakevalla on oltava liikenneopettajalupa ja moottoripyörällä ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä muu kouluttajakoulutuksella tai sitä vastaavalla kokemuksella saavutettu kelpoisuus moottoripyöräkoulutuksen antamiseen;

---

70 §

Väliaikaiseen ajokieltoon määrääminen

Poliisimies voi määrätä ajo-oikeuden haltijan väliaikaiseen ajokieltoon ja ottaa ajokortin tai, jos ajokorttia ei ole vielä luovutettu, kuljettajantutkintotodistuksen haltuunsa:

---

3) jos on todennäköistä, että edellytykset ajokiellon määräämiselle ovat olemassa 64 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun 16 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisen ehdon rikkomisen vuoksi taikka 64 §:n 2 momentin 3–5 kohdan tai 65 §:n nojalla;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain (273/2007) 4 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 389/2011, ja
muutetaan 2 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 389/2011, seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee kuorma- ja linja-auton sekä niiden ja hinattavan ajoneuvon muodostaman ajoneuvoyhdistelmän kuljettajalta tieliikenteessä vaadittavaa ammattipätevyyttä. Tämän lain säännöksiä kuorma-auton kuljettajan ammattipätevyydestä sovelletaan myös traktorin kuljettamiseen, jos kuljettajalta vaaditaan kuorma-auton kuljettamiseen oikeuttava ajokortti. Vaarallisten aineiden kuljettajien pätevyyydestä säädetään lisäksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain (439/2008) 4 §, sellaisena kuin se on laissa 1085/2012, seuraavasti:

4 §

Valvotun ajo-oikeuden määrääminen ja alkaminen

Valvotun ajo-oikeuden määräämisestä säädetään ajokorttilain (386/2011) 69 §:ssä. Ajokorttilain 15 a §:n 2 momentissa tarkoitetun ajokortin luokan muuttamisen edellytyksenä on, että valvottava toimittaa poliisille todistuksen alkolukon asentamisesta, rekisteröintitodistuksen I osan, josta ilmenee, että ajoneuvo on alkolukon asentamisen jälkeen muutokatsastettu, sekä todistuksen tämän lain 6 §:ssä tarkoitetusta päihteiden käyttöä koskevasta keskustelusta.

Valvotun ajo-oikeuden alkamisesta ja päättymisestä sekä siihen liittyvästä menettelystä säädetään ajokorttilain 15 a §:ssä.

Valvottavan on täytettävä valvottuun ajo-oikeuteen kuuluvat velvollisuudet.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 2015

Pääministeri

Juha Sipilä

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

1.

Laki

ajokorttilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajokorttilain (386/2011) 4 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohta, 5 §:n 1 momentin 10 kohta, 40 §:n 5 kohta ja 70 §:n 1 momentin 3 kohta,
sellaisena kuin niistä on 40 §:n 5 kohta laissa 941/2013, sekä
lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1081/2012, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Ajokorttiluokat

Ryhmän 1 ajokorttiluokat ovat:

7) T, johon kuuluvat maa- ja metsätalous-
traktorit, moottorityökoneet ja moottorikelkat
niihin kytkettyine hinattavine ajoneuvoineen;

8) LT, johon kuuluvat liikennetraktorit nii-
hin kytkettyine hinattavine ajoneuvoineen.

4 §

Ajokorttiluokat

Ryhmän 1 ajokorttiluokat ovat:

7) T, johon kuuluvat traktorit, joiden suurin rakenteellinen nopeus on enintään 40 kilometriä tunnissa, moottorityökoneet ja moottorikelkat niihin kytkettyine hinattavine ajoneuvoineen;

8) LT, traktorit, joiden rakenteellinen nopeus on yli 40 kilometriä tunnissa ja enintään 60 kilometriä tunnissa, niihin kytkettyine hinattavine ajoneuvoineen.

Traktorin, jonka suurin rakenteellinen nopeus ylittää 60 kilometriä tunnissa, kuljettamiseen vaaditaan sen kokonaisuksen mukainen 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu ryhmään 1 kuuluvan luokan ajo-oikeus tai 2 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettu ryhmään 2 kuuluvan luokan ajo-oikeus. Jos tässä momentissa tarkoitettuun traktoriin on kytketty hinattava ajoneuvo, sen kuljettajalla on oltava 1 momentin 6 kohdassa taikka 2

HE 84/2015 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

momentin 2 tai 4 kohdassa tarkoitetun ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus.

5 §

Ikävaatimukset

Vähimmäisikä ajokortin saamiseksi on:

10) T-luokassa 15 vuotta ja LT-luokassa 18 vuotta.

5 §

Ikävaatimukset

Vähimmäisikä ajokortin saamiseksi on:

10) T-luokassa 15 vuotta ja LT-luokassa 16 vuotta.

40 §

Opetuslupaperusteet muuhun kuin B-luokan opetukseen

Muun kuin B-luokan opetusluvan myöntämiseen sovelletaan 39 §:n säännöksiä seuraavin poikkeuksin:

5) A1-, A2- tai A-luokan opetuslupaa 24 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun opetuksen antamiseksi hakevalla on oltava liikenneopettajalupa ja moottoripyörällä ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä muu kouluttajakoulutuksella tai sitä vastaavalla kokemuksella saavutettu kelpoisuus moottoripyöräkoulutuksen antamiseen;

40 §

Opetuslupaperusteet muuhun kuin B-luokan opetukseen

Muun kuin B-luokan opetusluvan myöntämiseen sovelletaan 39 §:n säännöksiä seuraavin poikkeuksin:

5) A1-, A2- tai A-luokan opetuslupaa 24 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun opetuksen antamiseksi hakevalla on oltava liikenneopettajalupa ja moottoripyörällä ajo-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä muu kouluttajakoulutuksella tai sitä vastaavalla kokemuksella saavutettu kelpoisuus moottoripyöräkoulutuksen antamiseen;

70 §

Väliaikaiseen ajokieltoon määrääminen

Poliisimies voi määrätä ajo-oikeuden haltijan väliaikaiseen ajokieltoon ja ottaa ajokortin tai, jos ajokorttia ei ole vielä luovutettu, kuljettajantutkintotodistuksen haltuunsa:

3) jos on todennäköistä, että edellytykset ajokiellon määräämiselle tämän lain 64 §:n 2 momentin 3–5 kohdan tai 65 §:n nojalla ovat olemassa;

70 §

Väliaikaiseen ajokieltoon määrääminen

Poliisimies voi määrätä ajo-oikeuden haltijan väliaikaiseen ajokieltoon ja ottaa ajokortin tai, jos ajokorttia ei ole vielä luovutettu, kuljettajantutkintotodistuksen haltuunsa:

3) jos on todennäköistä, että edellytykset ajokiellon määräämiselle ovat olemassa 64 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun 16 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisen ehdon rikkomisen vuoksi taikka 64 §:n 2 momentin

HE 84/2015 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3–5 kohdan tai 65 §:n nojalla;

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

2.

Laki

kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain (273/2007) 4 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 389/2011, ja
muutetaan 2 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 389/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tämä laki koskee kuorma- ja linja-auton sekä niiden ja hinattavan ajoneuvon muodostaman ajoneuvoyhdistelmän kuljettajalta tieliikenteessä vaadittavaa ammattipätevyyttä. Tämän lain säännöksiä kuorma-auton kuljettajan ammattipätevyydestä sovelletaan myös liikennetraktorin kuljettajaan muissa kuin polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 7 §:ssä tarkoitetuissa kuljetuksissa. Vaarallisten aineiden kuljettajien pätevyydestä on lisäksi voimassa, mitä siitä vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki koskee kuorma- ja linja-auton sekä niiden ja hinattavan ajoneuvon muodostaman ajoneuvoyhdistelmän kuljettajalta tieliikenteessä vaadittavaa ammattipätevyyttä. Tämän lain säännöksiä kuorma-auton kuljettajan ammattipätevyydestä sovelletaan myös *traktorin kuljettamiseen, jos kuljettajalta vaaditaan kuorma-auton kuljettamiseen oikeuttava ajokortti*. Vaarallisten aineiden kuljettajien pätevyydestä *säädetään lisäksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994)*.

4 §

4 §

Perustason ammattipätevyys

Perustason ammattipätevyys

Liikennetraktorin kuljettajan perustason ammattipätevyys voidaan saavuttaa 2 momentissa tarkoitettulla koulutuksella.

4 mom. kumotaan

3.

Laki

alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetun lain (439/2008) 4 §, sellaisena
kuin se on laissa 1085/2012, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

*Valvotun ajo-oikeuden määrääminen ja al-
kaminen*

*Valvotun ajo-oikeuden määrääminen ja al-
kaminen*

Valvottu ajo-oikeus määrätään ajokorttilain (386/2011) 69 §:n mukaan ja se alkaa, kun ajokorttilain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu ajokortti, jossa on ehto alkolukon käytöstä, luovutetaan. Ajokortin myöntää poliisi. Ajokortin luovuttamisen edellytyksenä on, että valvottava toimittaa poliisille todistuksen alkolukon asentamisesta, rekisteröintitodistuksen I osan, jonka mukaan ajoneuvo on alkolukon asentamisen jälkeen muutoksastettu, sekä todistuksen tämän lain 6 §:ssä tarkoitettua käynnistä.

Poliisin on tehtävä ajokortin myöntämistä merkintä ajoneuvoliikennerekisteriin.

Valvottavan on täytettävä valvottuun ajo-oikeuteen kuuluvat velvollisuudet.

Valvotun ajo-oikeuden määräämisestä säädetään ajokorttilain (386/2011) 69 §:ssä. Ajokorttilain 15 a §:n 2 momentissa tarkoitettun ajokortin luokan muuttamisen edellytyksenä on, että valvottava toimittaa poliisille todistuksen alkolukon asentamisesta, rekisteröintitodistuksen I osan, josta ilmenee, että ajoneuvo on alkolukon asentamisen jälkeen muutoksastettu, sekä todistuksen tämän lain 6 §:ssä tarkoitettua päihteiden käyttöä koskevasta keskustelusta.

Valvotun ajo-oikeuden alkamisesta ja päätymisestä sekä siihen liittyvästä menettelystä säädetään ajokorttilain 15 a §:ssä.

Valvottavan on täytettävä valvottuun ajo-oikeuteen kuuluvat velvollisuudet.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*